

Timp de trei zile, între 12 și 15 mai a.c. Sibiu a fost gazda, obiectul și martorul un eveniment cultural-științific fără precedent: Colocviul internațional „SIBIU – CONFLUENȚE EUROPENE”. Organizatorii manifestării au fost Ministerul Culturii din România, cu participarea nemijlocită a domnului ministru Ion Caramitru, Prefectura, Consiliul Județean și Primăria Municipiului Sibiu.

Colocviul s-a desfășurat sub înaltul patronaj al președintelui României, domnul Emil Constantinescu, al d-lui Frederico Mayor, director general al UNESCO, d-lui Daniel Tarschys, secretar general al Consiliului Europei și al Alteței Sale Regale Prințesa Maria Tereza de Luxemburg, ambasadoarea de bunăvoință a UNESCO.

Au participat cu alocuțiuni la deschiderea lucrărilor Colocviului președintele României, dl Emil Constantinescu, d-na Erna Hennicot-Schoepges, ministrul Afacerilor Culturale ale Marelui Ducat de Luxemburg, d-ul Manfred Carstens, secretar de stat la Ministerul Federal de Interne al Germaniei, dl Mounir Bouchenaki, director al Diviziei Patrimoniului Consiliul Europei. A fost prezentat, de asemenea și dl Pierre Werner, prim-ministru Onorific al Marelui Ducat de Luxemburg, care, cu prilejul acestui eveniment a primit titlul de Doctor Honoris Causa al Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.

Lucrările Colocviului s-au desfășurat în plin și în următoarele ateliere de lucru:

1. Urbanism, arhitectură integrată, restaurare durabilă - lansarea planului UNESCO, de salvare a orașului Sibiu, moderatori: dr. Andrei Pippidi, președintele Comisiei Naționale a Monumentelor istorice și dr. arh. Paul Niedermaier, directorul Institutului de Studii Socio-Umane din Sibiu;

2. Interculturalitate, conviețuire, influențe, identitate, istorie - prezentarea Programului Consiliului Europei „Europa - Patrimoniului comun”, moderatori dr. D. Hăulică, ambasador al României pe lângă UNESCO și prof.univ.dr. Paul Philippi, președinte Forumul Democrat German din România;

3. Turism cultural, potențial de dezvoltare moderatori: arh. Ioan Virgil Ispas, subprefectul județului și dr. Corneliu Bucur, senator, director general al Muzeului Civilizației Populare Tradiționale ASTRA din Sibiu,

4. Conștientizarea prin cultură pentru cetățenia democratică, moderatori: prof. univ. dumnitru Ciocoi-Pop, rectorul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu și av. Dan Condur, primarul municipiului;

5. Noile tehnologii - instrumente contemporane în beneficiul culturii, moderatori: Dan Matei,

directorul Institutului de Memorie Culturală de pe lângă Ministerul Culturii și Radu Cristian, directorul Fundației „Democrației prin cultură din Sibiu”;

6. Alegerea celui mai bun proiect în cadrul Concursului Internațional de arhitectură „Habitatul rural” - în cadrul expoziției de proiecte organizată la Casa Artelor.

Printre cei aproape două sute de participanți la lucrări s-au numărat specialiști în diverse domenii legate de protecția și restaurarea patrimoniului, factori de decizie din organismele internaționale, centrale și locale, cu atribuții în domeniu, **reprezentanți ai societății civile și înalți funcționari de la Consiliul Europei, UNESCO, Fundația Hans Seidel, Institutul Goethe, PNUD, precum și din numeroase state europene (Austria, Bulgaria, Croația, Elveția, Franța, Germania, Italia, Marea Britanie, Luxemburg, Polonia, România, Ungaria, Vatican).**

În centrul atenției acestui areopag s-a aflat Sibiu, cu monumentele sale, cu bolile de care suferă patrimoniul său, cu strategiile și programele care urmează să-i redea strălucirea și să-i integreze valorile în patrimoniul european și universal. Participanții la Colocviu au apreciat specificul și autoritatea asamblului pe care îl reprezintă orașul istoric, marcat de dialogul intercultural, interconfesional, interetnic, care, împreună cu potențialul și valorile culturale răspândite în toată zona de complementaritate, reprezintă o contribuție importantă a acestui spațiu pentru cunoașterea diversității culturale a Europei.

În dezbaterile în plin cât și în cele din cinci ateliere tematice au fost reliefate dimensiunile și importanța și patrimoniului cultural sibian, precum și problemele cu care acesta se confruntă. O concluzie unanimă în acest sens a fost responsabilitatea pentru păstrarea, protejarea și punerea în valoare, spre transmiterea sa, în deplina sa autenticitate generațiilor următoare.

Prezența la deschiderea colocviului a președintelui României, domnul Emil Constantinescu, și mai ales angajarea sa personală în sprijinirea demersurilor pentru reabilitarea patrimoniului cultural sibian, dă încredere atât specialiștilor români cât și celor străini că, departe de a fi gândită ca o problemă marginală, valorificarea potențialului cultural al Sibiului se va înscrie ca o prioritate autorităților românești.

Prin participarea și prin contribuțiile reprezentanților organismelor de specialitate naționale din străinătate precum și ai UNESCO și Consiliului Europei a fost demonstrat faptul că patrimoniul cultural al Sibiului este

într-adevăr perceput ca un loc al confluențelor valorilor culturii, păcii și civismului, iar pentru protejarea sa există un susținut angajament european și internațional.

Pe parcursul lucrărilor în plen și pe ateliere au fost identificate principalele **probleme care pun în pericol patrimoniul cultural al orașului Sibiu**, și în principal cele care amenință patrimoniul său arhitectural. În primul rând a fost subliniată **nevoia de perfecționare a legislației de protecție ca premise esențiale ale demarării unui program coerent de conservare și punere în valoare a centrului istoric al Sibiului**.

Lucrările colocviului au evidențiat că asupra patrimoniului cultural sibian se exercită presiuni destructive diverse, de la nepăsarea proprietarilor și a administratorilor acestuia la lipsa unor reglementări urbanistice, operaționale, de la neidentificarea cu valorile patrimoniale a multor segmente ale populației până la asaltul kitsch-ului și dezvoltarea necontrolată a teritoriului, de la lipsa mijloacelor financiare pentru punerea în operă a proiectelor de restaurare și până la criza de meșteri capabili să le execute.

A fost de asemenea evidențiată presiunea pe care o exercită asupra orașului Sibiu și patrimoniului său arhitectural **traficul auto**, în special cel greu, **nevoia unui studiu asupra relației dintre oraș și teritoriul său înconjurător și a reglementării urgente a circulației în orașul istoric**.

În acest context, rod atât al politicii anticulturale și antidemocratice din perioade comunistă, dar și al dificultăților economice actuale, au fost remarcate unele reușite ale autorităților și specialiștilor locali în ceea ce privește cercetarea și conservarea unor monumente istorice, valorificarea patrimoniului artistic sau etnografic, dezvoltarea unor forme de turism etnocultural.

Între aceste realizări se află și **Concursul Internațional de Arhitectură „Arhitectura contemporană în situri rurale”**, organizat cu sprijinul Ministerului Culturii și al MLPAT sub egida programului Consiliului Europei „Itinerarii culturale” a cărui evaluare a făcut obiectul unuia dintre atelierele colocviului.

Intervențiile participanților la colocviu au încercat să ofere o primă privire asupra măsurilor ce trebuie întreprinse, subliniindu-se că întâlnirea de la Sibiu trebuie urmată de altele, mult mai specializate ca focalizare a reflecției, și care să ofere o analiză și soluții de principiu pentru:

1. Fixarea direcțiilor magnetice - viziunea care să ofere orizonturi de speranță și încredere în reabilitarea

patrimoniului cultural și natural al Sibiului, în respectul autenticității și diversității sale;

2. problemele legislative și sociale cu implicații directe în reabilitarea centrului istoric;

3. problemele economice privind reabilitarea centrului istoric;

4. stabilirea priorităților de intervenție; integrarea sprijinului extrem într-un program coerent de conservare integrală și dezvoltare durabilă;

5. coordonarea strategică a operațiunii de reabilitare a centrului istoric și promovarea națională și internațională a proiectului de reabilitare a imaginii și patrimoniului orașului și împrejurimilor sale.

Pentru organizarea acestor dezbateri, în vederea coordonării acțiunii specialiștilor și a instituțiilor din domeniu implicate cât și pentru **monitorizarea procesului de reabilitare a centrului istoric al Sibiului**, intervențiile din cadrul colocviului au arătat **importanța constituirii unui grup de lucru**.

Specialiștii prezenți la colocviu apreciază preocuparea Consiliului Municipal și a Primăriei orașului Sibiu pentru patrimoniul pe care îl are în administrare, ce a fost materializată în anumite alocări de fonduri și prin înființarea unor comisii consultative speciale pentru problemele centrului istoric. A fost accentuat în cadrul dezbaterilor faptul că succesul unui program de conservare integrată a centrului istoric este direct legat de **angajamentul administrației locale și de asigurarea de către aceasta a unui serviciu specializat de coordonare**. Nu în ultimul rând, Primăria este datoră să prevadă **mijloacele pentru informarea publicului, a specialiștilor și a investitorilor cu scopurile, obiectivele și progresul lucrărilor de conservare**.

Față de grava problemă a protejării și punerii în valoare a patrimoniului cultural al Sibiului și ținând cont de complexitatea mijloacelor de intervenție ce vor trebui implicate, participanții la colocviu consideră că este necesar un **parteneriat strategic** care să reunească autoritățile administrative centrale și locale cu responsabilități în domeniu. Acestea vor trebui să găsească mijloacele și fondurile necesare pentru a da programului un caracter într-adevăr de prioritate națională. În acest parteneriat **este esențial să fie atrasă Universitatea „Lucian Blaga” și populația Sibiului, prin participare directă și prin organizațiile sale neguvernamentale**, astfel încât, în sens perfect european, **patrimoniul să devină și în Sibiu un patrimoniu identificator, comunitar, un sit al memoriei și civismului**.

VASILE CRIȘAN
ALEXU TATU